

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری - عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: بیوتکنولوژی دارویی

عنوان درس: اصطلاحات پزشکی

نوع و تعداد واحد: نظری - ۲ واحد

نام مسؤول درس: دکتر نگار متقی

مدرس/ مدرسان: دکتر احمد احمدی تیمورلویی، دکتر مرجان شریعت پناهی، دکتر نگار متقی، دکتر پریا شرفی بدر

پیش نیاز/ همزمان: -

رشته و مقطع تحصیلی: PharmD, MPharm

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: داروسازی-بیوتکنولوژی دارویی

محل کار: دانشکده داروسازی-گروه بیوتکنولوژی دارویی

تلفن تماس: ۰۹۱۲۲۹۳۶۵۹۲

نشانی پست الکترونیک: Mottaghi.n@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

در این درس انتظار می رود دانشجویان با اصطلاحات رایج و تخصصی پزشکی آشنا شوند. در این درس، ابتدا با ساختار کلمات پزشکی اعم از ریشه کلمات، پیشوند و پسوندها آشنا می شوند. سپس با اصطلاحات کلیدی و رایج مربوط به بدن انسان، بیماری ها و درمان ها آشنا می شوند. در نهایت با اصطلاحات کلیدی و رایج مربوط به هر یک از سیستم های بدن مانند سیستم قلبی-عروقی آشنا می شوند.

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از توصیف کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری-عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

- آشنایی فراگیران با اصطلاحات رایج در علوم پزشکی
- آشنایی فراگیران با پیشوندها و پسوندهای رایج

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از شرح کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر:

- فراگیر با اصطلاحات داروسازی و پزشکی آشنا باشد
- فراگیر کاربرد پیشوند و پسوند ها را بداند
- با اصطلاحات و لغات مورد استفاده در علوم پزشکی آشنا باشد

* نکته: جهت تکمیل این قسمت می توان از رئوس مطالب در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط و همچنین نظر مدرسین استفاده کرد.

رویکرد آموزشی!

☐ ترکیبی^۳

☒ حضوری

☐ مجازی^۲

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- ☐ کلاس وارونه
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- ☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- ☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ☐ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

- ☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- ☐ بحث در گروه های کوچک
- ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر سناریو
- ☐ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

۱. Educational Approach

۲. Virtual Approach

۳. Blended Approach

□ یادگیری مبتنی بر بازی

□ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید

جدول تقویم ارائه درس اصطلاحات پزشکی

نیمسال اول سال ۴۰۴-۴۰۵

روز و ساعت کلاس دوشنبه ساعت ۸ الی ۱۰

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسین
۱	أصول کلی تشکیل کلمه (ریشه، پیشوند، پسوند)	پاورپوینت/سخنرانی	07/07/1404 29 Sep 2025	دکتر سید احمد احمدی
۲	صفات و اسم‌های مرتبط با کل بدن (ریشه‌ها و پیشوندها) - جلسه فوق‌العاده	پاورپوینت/سخنرانی	14/07/1404 06 Oct 2025	دکتر نگار متقی
۳	صفات و اسم‌های مرتبط با کل بدن (ریشه‌ها و پسوندها)	پاورپوینت/سخنرانی	21/07/1404 13 Oct 2025	دکتر سید احمد احمدی
۴	أصول کلی نامگذاری بیماری‌ها و اختلالات (ترکیب پیشوند و پسوند) - جلسه فوق‌العاده	پاورپوینت/سخنرانی	28/07/1404 20 Oct 2025	دکتر نگار متقی
۵	اصطلاحات مربوط به بیماری‌های سیستم قلبی-عروقی و تشخیص و درمان جراحی آنها - جلسه فوق‌العاده	پاورپوینت/سخنرانی	05/08/1404 27 Oct 2025	دکتر نگار متقی
۶	مخفف‌ها و کاربرد آنها در پزشکی و داروسازی	پاورپوینت/سخنرانی	12/08/1404 03 Nov 2025	دکتر مرجان شریعت پناهی
۷	اصطلاحات مربوط به بیماری‌های سیستم خون و تشخیص و درمان جراحی آنها	پاورپوینت/سخنرانی	19/08/1404 10 Nov 2025	دکتر پریا شرفی بدر
۸	اصطلاحات مربوط به بیماری‌های سیستم ادراری و تشخیص و درمان جراحی آنها	پاورپوینت/سخنرانی	26/08/1404 17 Nov 2025	دکتر سید احمد احمدی
۹	اصطلاحات مربوط به بیماری‌های سیستم گوارش و تشخیص و درمان جراحی آنها	پاورپوینت/سخنرانی	03/09/1404 24 Nov 2025 تعطیل رسمی نیاز به جلسه فوق‌العاده	دکتر مرجان شریعت پناهی
۱۰	اصطلاحات مربوط به بیماری‌های سیستم تنفسی و تشخیص و درمان جراحی آنها	پاورپوینت/سخنرانی	10/09/1404 01 Dec 2025	دکتر پریا شرفی بدر

دکتر سید احمد احمدی	17/09/1404 08 Dec 2025	پاورپوینت/سخنرانی	اصطلاحات مربوط به بیماری های سیستم تولیدمثل در خانمها و آقایان و تشخیص و درمان جراحی آنها	۱۱
دکتر پریا شرفی بدر	24/09/1404 15 Dec 2025	پاورپوینت/سخنرانی	اصطلاحات مربوط به بیماری های سیستم اندوکرین و تشخیص و درمان جراحی آنها	۱۲
دکتر مرجان شریعت پناهی	01/10/1404 22 Dec 2025	پاورپوینت/سخنرانی	اصطلاحات مربوط به بیماری های سیستم عصبی و تشخیص و درمان جراحی آنها	۱۳
دکتر نگار متقی	08/10/1404 29 Dec 2025	پاورپوینت/سخنرانی	اصطلاحات مربوط به بیماری های سیستم عضلانی-اسکلتی و تشخیص و درمان جراحی آنها	۱۴
دکتر مرجان شریعت پناهی	15/10/1404 05 Jan 2026	پاورپوینت/سخنرانی	اصطلاحات مربوط به بیماری های سیستم پوست-چشم-گوش و تشخیص و درمان جراحی آنها	۱۵
دکتر مرجان شریعت پناهی	22/10/1404 12 Jan 2026	پاورپوینت/سخنرانی	نامگذاری داروها (پیشوند و پسوند)	۱۶
			آزمون پایانی	۱۷

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس^۱

طی این درس از دانشجو انتظار می رود که حضور منظم در کلاسها داشته باشد. تکالیف مربوط به هر استاد را انجام دهد. در کلاس مشارکت فعال داشته باشد.

روش ارزیابی دانشجو:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۳

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

نوع ارزیابی در این درس ارزیابی تراکمی (پایانی) می باشد.

حضور و غیاب: ۱۰ درصد

تکالیف و فعالیت کلاسی: ۱۰ درصد

^۱ وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

۲. Formative Evaluation

۳. Summative Evaluation

آزمون پایانی: ۸۰٪

سهم نمره هر استاد:

دکتر احمدی: ۲۵ درصد، دکتر متقی: ۲۵ درصد، دکتر شریعت پناهی: ۵۰ درصد

- * نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS)
- * نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)
- * نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وب سایت های مرتبط می باشد.

الف) کتب:

۱. Remington's (The Sciences and Practice of Pharmacy) chapter on pharmaceutical chemistry.
۲. English for students of pharmacy.
۳. Medical terminology.

ب) مقالات: جدیدترین مقالات مرتبط با هر حوزه

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

- Mosby's Medical Terminology Flash Cards, the latest edition
- Barbara Janson Cohen - Medical terminology, an illustrated guide-Lippincott Williams & Wilkins (latest version)

نکات کاربردی طرح دوره های نظری / عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که می خواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت‌های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت‌های یاددهی، مجموعه فعالیت‌هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی - یادگیری متمرکز بر روش‌های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه‌های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش‌های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت‌های یادگیری، مجموعه فعالیت‌هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش‌ها، موظف به انجام آنها هستند. به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، رایه کنفرانس‌های آموزشی^۴، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد

روش‌های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم‌گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره‌مندی از انواع روش‌های ارزیابی صورت می‌پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون‌های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه‌ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می‌گردد.

۱. □□□□□

۲. □□□□□ □□□□□

۳. □□□□□□□ □□□□

۴. □□□□□□□□ □□□□□□□□□□

- ارزیابی عملکردی^۱ در محیط‌های شبیه‌سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون‌های ویژه ارزیابی عملکرد می‌باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- **ارزیابی در محیط کار**^۳ شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Global rating form، DOPS، Mini-CEX و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارت های بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise: در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هرکدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

۱- پرسشنامه‌های مربوط به رضایت شرکت‌کنندگان

۲. پرسشنامه‌های مربوط به رضایت شرکت‌کنندگان (ممتد)

۳. Work place Based Assessment

۴. پرسشنامه‌های مربوط به رضایت شرکت‌کنندگان (ممتد)

۵. پرسشنامه‌های مربوط به رضایت شرکت‌کنندگان

۶. پرسشنامه‌های مربوط به رضایت شرکت‌کنندگان

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه عربستان